



2020

TPO

TRANSKULTURNA PSIHOSOCIJALNA
OBRAZOVNA FONDACIJA - TPO

(januar-decembar, 2020.)

SADRŽAJ

Uvod	4
O nama	5
Gradovi i mjesta u kojima je TPO Fondacija realizovala projekte	6
Ostvareni rezultati	7
PROGRAMI TPO Fondacije.....	8
<u>PROGRAM 1. ETOS INICIJATIVA</u>	8
1.1. PRVI ETOS BALKAN SEMINAR MODUL 1: REGIONALNO POVEZIVANJE I ZAJEDNIČKO UČENJE	9
1.2. DRUGI ETOS BALKAN TRENING: MODUL 2 – ZA PROMJENU JE BITNO UPOZNAVATI DRUGE	9
1.3. JAČANJE INTERKULTURALNIH I MEĐURELIGIJSKIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA.....	10
1.4. IV TOT Trening u okviru EMIL programa: TILKA metodologija.....	10
1.5. V EMIL TOT trening.....	11
1.6. VI TRENING U OKVIRU ETOS INICIJATIVE: JAČANJE INTERKULTURALNIH I MEĐURELIGIJSKIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA.....	11
1.7. VII EMIL TOT TRENING.....	12
1.8. ZAVRŠNI EMIL TRENING I CERTIFICIRANJE NASTAVNOG KADRA	13
<u>PROGRAM 2. SAPERE BIH</u>	14
2.1. REDOVNE AKTIVNOSTI SAPERE PROGRAMA FILOZOFIJE ZA DJECU P4C	14
2.2. SAPERE BIH TRENING - P4C NIVO 1 ZA NASTAVNIKE IZ 4 KANTONA	15
2.3. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA I SEMINAR P4C O ŽIVOTU I DJELU ANN MARGARET SHARP – WINCHESTER UNIVERZITET	16
2.4. DRUGI P4C- FILOZOFIJA ZA DJECU TRENING ZA NASTAVNIKE	17
2.5. PRIRUČNIK: P4C – FILOZOFIJA ZA DJECU: METODE UČENJA I PODUČAVANJA ZA UNAPREĐENJE KRITIČKOG MIŠLJENJA	17
<u>PROGRAM 3. NIRA LIDERI</u>	18
3.1. OBJAVLJEN JAVNI POZIV ZA PRIJAVU NA TRENINGE LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA.....	18
3.2. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA SA STUDENTIMA I STUDENTICAMA IZ BANJA LUKE.....	19
3.3. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA U SARAJEVU	19
3.4. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA U TUZLI	19
3.5. JAVNI POZIV ZA DOSTAVU PROJEKTNIH APLIKACIJA NA TEMU »ŽENE, MLADI I POLITIKA«	20
3.6. ODOBRENI I REALIZOVANI PROJEKTI JAVNOG POZIVA »ŽENE, MLADI I POLITIKA«	20
3.7. Medijska promocija projekata.....	21

<u>PROGRAM 4. SOKRATOVI KAFEI</u>	22
4.1. Sokratovi Kafei u Zenici	22
4.2. Sokratovi Kafei u Banja Luci.....	22
4.3. Sokratovi kafei u Mostaru	23
4.4. Sokratovi Kafei u Sarajevu	24
4.5. Sokratovi kafei u Tuzli	23
<u>5. DODATNE AKTIVNOSTI</u>	24
5.1. MEĐUNARODNI DAN ŽENA.....	24
5.2. VIDEO PRIČE »DA TI KAŽEM ŠTA MI JE« U VRIJEME IZOLACIJE COVID-19	24
5.3. KAMPANJA »DA TI PRIČAM...« U VRIJEME IZOLACIJE COVID-19	26
5.4. KAMPANJA 16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO ZASNOVANOG NASILJA	26

Uvod

Ako bismo birali riječi koje opisuju 2020. godinu, rekli bismo da je jedna od najizazovnijih godina, godina neizvjesnosti i brige za zdravlje i sigurnost ljudi oko nas, ali podjednako i godina koja je zahtijevala našu predanost i kontinuitet u radu, napretku i aktivnom djelovanju u oblastima obrazovanja, mirovne pedagogije, multireligijskog i interkulturalnog razvoja i psihosocijalne podrške. S ciljem da nastavimo doprinosti razvoju zajednice u kojoj živimo, hrabro smo koračali s izazovima uzrokovanim pandemijom COVID-19, te strogo poštivajući epidemiološke prilike i mjere, TPO Fondacija je ostavariila zapažujuće rezultete.

Kroz programe ETOS inicijativa, SAPERE BIH, NIRA lideri i Sokratovi kafei uspjeli smo realizovati niz aktivnosti, edukacija i treninga za nastavnike osnovnih i srednjih škola s ciljem jačanja interkulturalnih i međureligijskih kompetencija nastavnika, vještina razmišljanja i tehnika podučavanja u BiH, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji. Realizovali smo treninge za mlade iz oblasti ličnog i profesionalnog razvoja i zagovaranja, i dodijelili 13 grantova za projekte s ciljem osnaživanja mladih i žena u politici.

Ponosni smo na izradu novog programa i web stranice Thinkerica obrazovnog centra koji nudi mogućnosti za kreativno, kritičko, kolaborativno i dijaloško učenje i podučavanje. Tokom izolacije smo realizovali dodatne aktivnosti za djecu i mlade online. Putem online platformi pružali smo neophodnu psihosocijalnu podršku nastavnicima, učenicima i mladim ljudima da lakše prebrode period izolacije.

Realizacija Sokratovih kafea na pet univerziteta, kampanja 16 dana aktivizma u 16 osnovnih i srednjih škola, aktivnosti povodom obilježavanja Dana žena i druge aktivnosti su omogućile mladim ljudima da zajedno uče i razmjenjuju svoja iskustva i promišljanja o određenim temama.

Dvije nove publikacije su objavljene u ovoj godini: prva je „P4C-Filozofija za djecu: metode i pristupi u učenju i podučavanju za unapređenje kritičkog mišljanja“ i druga publikacija koju je objavio Routledge Press je „Healing and Peacebuilding After War“, koja je rezultat Međunarodne konferencije na temu „Trauma, pamćenje i ozdravljenje“ koju je TPO Fondacija organizovala sa svjetskim univerzitetima.

Zahvaljujem se timu TPO Fondacije na saradnji.

Program direktorica

Zilka Spahić Šiljak

O nama

TPO Fondacija (Transkulturalna psihosocijalna obrazovna fondacija) zagovara rodnu ravnopravnost, dijalog i izgradnju mira kroz partnersko djelovanje civilnog društva, akademskih i vladinih institucija. Također, zastupa slobodu savjesti i misli bez obzira na bilo koji identitet i afilijaciju. U premoštavanju jaza između akademskog i aktivističkog, vladinog i nevladinog sektora te religijskih i nereligijskih svjetonazora, TPO Fondacija je jedna od vodećih organizacija u inkluzivnim pristupima obrazovanju za mir, ravnopravnost i liderstvo.

TPO programi se implementiraju kroz nekoliko strateških područja:

Obrazovanje - Saradnja sa univerzitetima i drugim organizacijama u provedbi reforme obrazovanja u BiH. Uspostava edukativnih centara, u saradnji sa obrazovnim i kulturnim institucijama, koji će nuditi programe za interkulturalno, multireligijsko i građansko obrazovanje, prvenstveno žena i mladih. Pripremanje kurikuluma, silabusa i trening materijala u saradnji sa državnim institucijama i drugim organizacijama.

Istraživanje - Procjena stanja u oblastima obrazovanja, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, dijaloga i izgradnje mira, s ciljem pripremanja adekvatnih politika djelovanja i konkretnih projektnih aktivnosti uzimajući uvijek u obzir rodnu perspektivu i specifičnost kulturološkog konteksta u kojem se živi.

Rodna ravnopravnost - Promocija i implementacija domaćih i međunarodnih standarda o ravnopravnosti spolova kroz različite vrste obrazovanja i podizanja svijesti o ovim pitanjima u lokalnoj zajednici. Posebna pažnja se posvećuje razvoju lokalnih rodno inkluzivnih zajednica u kojima se vodi računa o potrebama i žena i muškaraca.

Javno zagovaranje - Zalaganje za promjene politika djelovanja i usvajanje novih, s ciljem izgradnje demokratskog građanskog društva, ravnopravnosti spolova, ali i podizanje svijesti građanstva o važnosti aktivnog učešća u tim promjenama. Zagovaranje za rodnu senzibilizaciju državnopravnog okvira BiH.

Osnaživanje kapaciteta - Rad na osnaživanju individualnih kapaciteta žena i mladih ali i organizacionih kapaciteta lokalnih organizacija u oblastima rodne ravnopravnosti, ljudskih prava, ekonomskog osnaživanja, dijaloga i izgradnje mira. Podrška razvoju reforme obrazovanja, zaštite zdravlja i socijalne rehabilitacije, kroz trening profesionalaca i promociju jačanja korisničkih inicijativa i psihosocijalnu podršku ženama, djeci i omladini.

Interkulturalni dijalog - Promocija interkulturalnog dijaloga, izgradnje mira i pomirenja, u saradnji sa NVO-ima u BiH i u svijetu koji su posvećeni ovim pitanjima. Organiziranje javnih rasprava, okruglih stolova i radionica o ovim temama, te susreti umjetnika, akademskih radnika i NVO aktivista, koji iz svoje perspektive mogu ponuditi ideje za zajedničko djelovanje i koegzistenciju. Organiziranje susreta u malim lokalnim zajednicama, s ciljem okupljanja podijeljenih ljudi u BiH za jedan sto.

Gradovi i mjesta u kojima je TPO Fondacija realizovala projekte



TPO Fondacija je realizovala projekte u Sarajevu, Konjicu, Lukavcu, Istočnom Sarajevu, Bijeljini, Orašju, Bihaću, Zenici, Banja Luci, Visokom, Maglaju, Jajcu, Travniku, Novom Travniku, Vitezu, Ilijašu, Novoj Bili, Jajcu, Tešnju, Mostaru, Bugojnu, Busovači, Prozoru, Tuzli, Živinicama, Brezi i Zvorniku.

Ostvareni rezultati

- Osnaženi nastavnici srednjih škola HNK, KS, ZDK i SBK u oblasti Filozofije za djecu kroz metode i pristupe učenja i podučavanja za unapređenje kritičkog mišljenja
- Implementirani programi kritičkog mišljenja u više od 40 srednjih škola četiri kantona
- Osnaženi nastavnici srednjih škola BiH, Crne Gore, Srbije i Hrvatske u oblasti razvoja interkulturalnih i međureligijskih kompetencija
- Osnaženo preko 50 mladih aktivista u Tuzli, Sarajevu i Banja Luci kroz programe ličnog i profesionalnog razvoja i zagovaranja
- Dodijeljeni grantovi i implementirani projekti mladih aktivista u 13 opština kroz predizborne kampanje u okviru promocije mladih i žena u politici u javnom životu
- Odabrane najbolje video priče učenika osnovnih i srednjih škola i nagrađeni autori koji su učestvovali u konkursu za najbolji video „Da ti kažem“
- TPO učešće na domaćim i inostranim konferencijama, seminarima i edukacijama
- Uručene zahvalnice TPO Fondaciji u znak podrške i zahvalnosti od strane ministarstva obrazovanja
- Ostvarena partnerstva s ministarstvima obrazovanja, pedagoškim zavodima, međunarodnim organizacijama i univerzitetima BiH i regije
- Izrada nove web stranice za Thinkerica obrazovni centar, kreiran materijal za Thinkerica školu, izrađeni programi za djecu i mlade
- Dvije nove publikacije objavljene
- Sudjelovanje na međunarodnim seminarima i konferencijama, postignute saradnje s međunarodnim univerzitetima
- Izuzetna vidljivost i posjećenost pratitelja Thinkerica obrazovnog centra i TPO Foundation na Facebook profilima
- Medijski prepoznati i podržani u oblasti razvoja rodne ravnopravnosti, žena u politici, psihosocijalne podrške i unapređenja obrazovanja

PROGRAMI TPO Fondacije

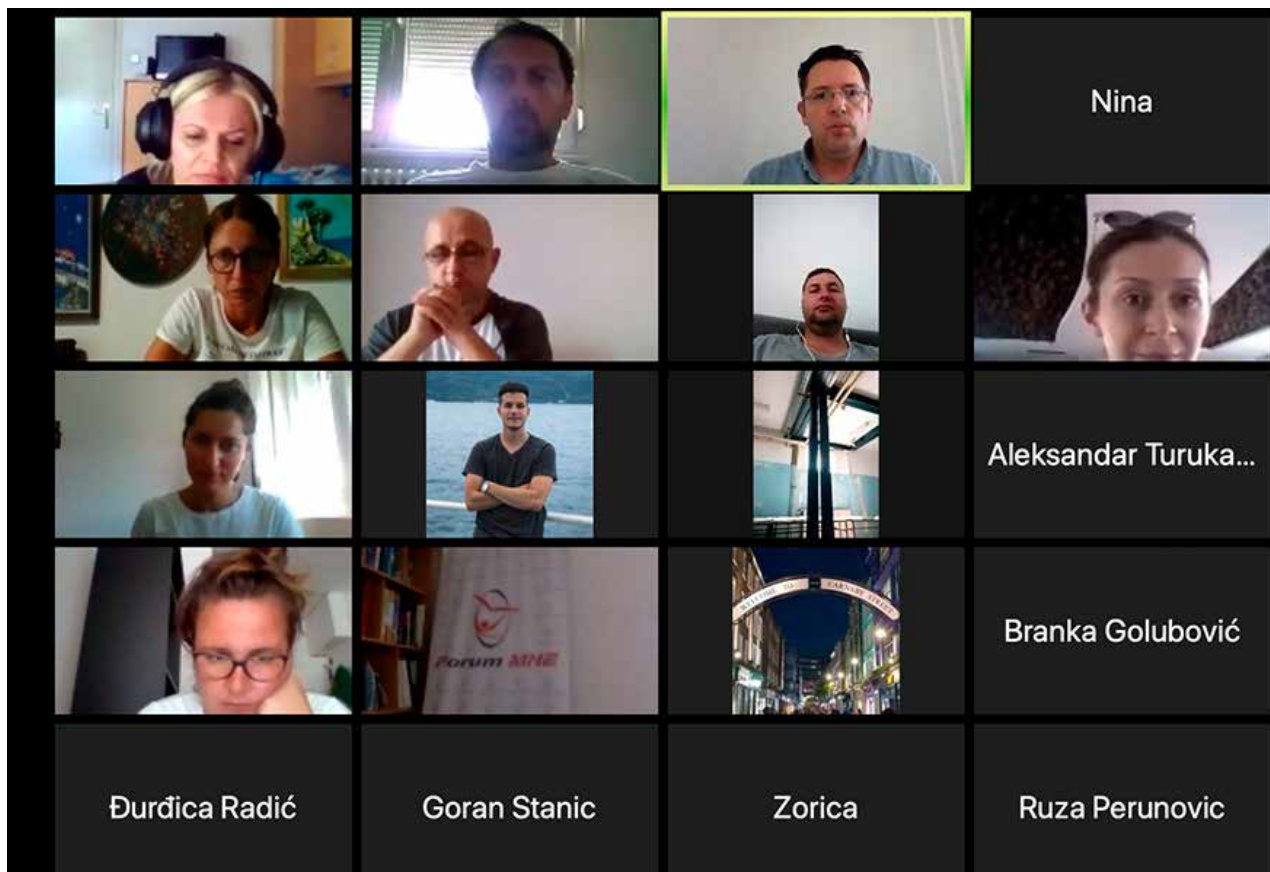
ČETIRI su ključna programa koje je TPO Fondacija realizirala tokom 2020. godine: ETOS INICIJATIVA, SAPERE BIH, SOKRATOVI KAFEI i NIRA LIDERI.

PROGRAM 1. ETOS INICIJATIVA

U okviru ETOS Inicijative održan je niz aktivnosti kroz projekat EMIL (Empowerment for Multireligious and Intercultural Learning) koji je nastavak ETOS aktivnosti iz prethodnih godina. EMIL projekat je imao dvije ključne aktivnosti na promociji ETOS vrijednosti, a to su: Jačanje interkulturalnih i međureligijskih kompetencija i ETOS Balkan treninzi, preko kojih je ETOS inicijative proširila svoju mrežu nastavnika u regiji Balkana: Hrvatska, Srbija i Crna Gora.

1.1. PRVI ETOS BALKAN SEMINAR MODUL 1: REGIONALNO POVEZIVANJE I ZAJEDNIČKO UČENJE

Prvi modul ETOS Balkan seminara održan je 27.8.2020. sa predstavnicima Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine s ciljem umrežavanja i zajedničkog rada na promociji učenja i življenja etičkih vrijednosti. Učesnici poručuju da integracija temeljnih etičkih vrijednosti mora doći u prvi plan s obzirom na urušeni vrijednosni sistem i činjenicu da je škola obrazovna a vrlo malo odgojna ustanova.



Seminar su moderirale van. prof. dr. Zilka Spahić Šiljak i projekt koordinatorica Azra Nezirić, uz učešće ETOS trenera. O ciljevima i primjenjivosti ETOS inicijative u regiji govorio je mr.sci Alen Kristić, a o religijskom i filozofijskom utemeljenju ETOS-a i etičkih vrijednosti Izet Numanović i Miroslav Bagara. Sedžida Hadžić i Amela Petričević su predstavile praktičnu primjenu ETOS-a u školskim planovima i programima i nastavnom procesu. Unutar dijaloškog dijela seminara, učesnici su diskutirali o temeljnim vrijednostima diljem prostora bivše Jugoslavije, od Novog Sada do Kotora preko Podgorice, Osijeka, Đakova, Vukovara, Tuzle, Sarajeva do Živinica.

Diskusije i razmjena iskustava su pokazale da je baza vrijednosti zajednička ali je nadgradnja različita i od nje ovisi naša projekcija iste. Zaključak prvog modula Etos Balkan seminara bio je taj da je obrazovni sistem u praksi rasadnik nacionalizma, šovinizma, ksenofobije, da se unutar istoga jezik shvaća ratoborno, da nas religijski, ratnički i militantni povijesni revizionizam zatvara u male kružoke koji nam ne daju da ljudski dišemo i gradimo sistem vrijednosti. U nastavku rada ETOS Balkan mreža će uz podršku TPO Fondacije zajednički usuglasiti metodologiju i načine rada kojima će privući i potaći učenike i učenice da slobodno i kritički misle te da im se gradivo prevede na razumljiv jezik.

Više informacija na <https://thinkerica.ba/prvi-etos-balkan-seminar-regionalno-povezivanje-i-zajednicko-ucenje/>

1.2. DRUGI ETOS BALKAN TRENING: MODUL 2 – ZA PROMJENU JE BITNO UPOZNAVATI DRUGE

TPO Fondacija je, 7. i 8. novembra 2020. godine, održala drugi modul Etos Balkan seminara. Na seminaru prisustvuje nastavni kadar iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije i Hrvatske. Cilj ovoga treninga je senzibilizirati nastavni kadar s prostora ovih četiri država o temama svjetskog etosa te pitanjima etičnosti, tolerancije, otvorenosti i solidarnosti među nastavnicima i učenicima podjednako. Treneri koji educiraju nastavni kadar jesu Izet Numanović, Alen Kristić, Sedžida Hadžić, Amela Petričević i Miroslav Bagara. Nastavnici su ovoga puta istakli problematiku svjetovnog i religioznog, gradnju mostova između drugačijih, te senzibiliziranje kompletnog nastavnog procesa o ovim temama. Učesnici su istakli neke od sljedećih stavova:



- Ljudi koji ne vjeruju često su pravedniji i tolerantniji od vjernika.
- Migrante najviše osuđuju najveći vjernici.
- Iza vjere se često kriju fobije, nacionalizmi i govor mržnje.
- Ateisti su često kulturni, a vjernici nepravedni i začahureni u svom svijetu.
- Čovjek može biti dobar iako nije vjernik.
- Religiozni ljudi često odbijaju dijalog, možda jer je religija dogma, ne dopušta propitivanje.

Na kraju dvodnevnog propitivanja ideja i problematika u obrazovnom sistemu i zlatnim pravilima u filozofiji i religijama, svi su se složili da je za promjenu bitno upoznavati druge.

Više informacija na: <https://thinkerica.ba/dvodnevni-etos-balkan-seminar-modul-2-za-promjenu-je-bitno-upoznavati-druge/>

1.3. JAČANJE INTERKULTURALNIH I MEĐURELIGIJSKIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA

Projekat EMIL u okviru programa ETOS Inicijativa je usmjeren na doprinos interkulturalnom i međureligijskom učenju unutar podijeljenog obrazovnog sistema i na povećanje društvenog konsenzusa o univerzalnim etičkim vrijednostima kao preduslovom za pomirenje i bolju budućnost bh. društva i regijske kooperacije. Uz postojeću mrežu nastavnika, civilnog društva i religijske zajednice, EMIL (Etos multireligijskog i interkulturalnog učenja) programom, TPO Fondacija planira uključiti više nastavnika i učenika ali i predstavnika lokalnih zajednica, kako bi se gradio etos međusobnog razumijevanja i povjerenja.

Aktivnosti:

1.4. IV TOT Trening u okviru EMIL programa: TILKA metodologija

Interkulturalnost kao test demokracije bio je moto četvrtog TOT treninga za jačanje interkulturalnih i međureligijskih kompetencija a koji se održavao dva dana u hotelu Bristol u Sarajevu, 8. i 9. februara 2020. TOT treninzi se održavaju u okviru EMIL programa (Ethos of Multicultural and Interreligious Learning) TPO Fondacije. 14 učesnika - profesora koje su tri ministarstva obrazovanja preporučila (KS, HNK i SBK), uspješno su završili i četvrti po redu trening na kojem su prakticirali TILKA metodologiju sa profesoricom Vesnom Mikolič sa Univerziteta u Trstu i Kopru.

Učesnici su imali priliku iz jezika doznati odnos grupe i pojedinca, problematizirati (ne) mogućnost socio-kulturalne adaptacije, raspravljati o kulturama i jezicima u međuprožimanju te o opunomoćenju i uljuljanosti jedne kulturne grupe, kulturalnoj odgovornosti, teoriji moći i ključnim riječima kulture. TILKA metodologija pokazuje proučavanje literature kao stranog jezika te kako se u jeziku vidi kultura.



Više info na: <http://tpo.ba/b/novosti/200208%204TotEmil.html>

1.5. V EMIL TOT trening

Dvodnevni trening za trenere je održan 12. i 13. juna 2020. u Sarajevu. Profesori i profesorice iz cijele Bosne i Hercegovine su simulirali buduće treninge o interkulturalnim i međureligijskim kompetencijama. Budući su treneri samostalno pretočili naučenu teoriju u praksu i uspješno izveli simulacije. Treninzi dio saradnje s Ministarstvima obrazovanja Hercegovačko–neretvanskog kantona, Kantona Središnja Bosna, Sarajevskog i Tuzlanskog kantona, i TPO Fondacije. Nakon ciklusa treninga za trenere iz oblasti interkulturalnih i međureligijskih kompetencija polaznici će biti certificirani za podučavanje prosvjetnog kadra o ovim temama. U vremenu kada se humanističke vrijednosti osipaju, izrazito je bitno ustrajati na cjeloživotnom učenju, suočavanju i promoviranju vrijednosti koje zagovaraju ljudskost, razumijevanje, dijalog, toleranciju, slobodu i odgovornost.

Više informacija na:

<http://tpo.ba/b/novosti/200612%205TotEmil.html>

<https://thinkerica.ba/v-emil-tot-simuliranje-treninga-o-interkulturalnim-i-medureligijskim-kompetencijama/>



1.6. VI TRENING U OKVIRU ETOS INICIJATIVE: JAČANJE INTERKULTURALNIH I MEĐURELIGIJSKIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA

Šesti trening za trenere u okviru ETOS inicijative koji se održao 3., 4. i 5. jula 2020. u Nadbiskupijskom centru Ivana Pavao u Sarajevu u saradnji TPO Fondacije i RAND iz Hrvatske. Treneri Ana i Otto Raffai iz Hrvatske su svoju naučnu teoriju i praksu prenijeli na profesore/ice iz BiH. Pored ojačanih interkulturalnih i međureligijskih kompetencija, učesnici/e su imali priliku da nauče i praktično primijene koliko je, zapravo, važno imati sposobnost nenasilne komunikacije. Gost treninga je bio mirovni aktivista Goran Božičević koji je sa prisutnima razgovarao o kompetencijama za izgradnju mira koje su temeljne životne kompetencije, a njihovo usvajanje dugoročan je doprinos prevenciji nasilja u društvu.

Više informacija na:

<https://thinkerica.ba/vi-trening-u-okviru-etos-inicijative-jacanje-interkulturalnih-i-medureligijskih-kompetencija-nastavnika/>



1.7. VII EMIL TOT TRENING

Suočavanje sa predrasudama u direktnom sučeljavanju sa predstavnicima marginaliziranih grupa u BiH, kao što su Romi, Jevreji, LGBT i muslimanke sa hidžabom. 13.9.2020. je TPO Fondacija organizirala VII po redu EMIL TOT trening. Posljednji korak u obuci bosanskohercegovačkih nastavnika za jačanje interkulturalnih i međureligijskih kompetencija je uključivao potvrdu znanja i vještina, umjesto klasične forme testiranja. Trening je moderirala van.prof.dr. Zilka Spahić Šiljak, a gosti predavači koji su sudjelovali u simulacijama sučeljavanja sa predrasudama bili su: Indira Bajramović, Almina Musa, Mirza Halilčević i Igor Kožemjakin.



Zaključak posljednjeg EMIL TOT treninga bio je taj da je Bosna i Hercegovina država svih nas, a mi smo i Romi i Jevreji i LGBTIQ osobe, i muslimani i katolici i pravoslavci i sve što možemo biti i što osjećamo da jesmo, a prije svega taj da je planeta Zemlja mjesto svih ljudi koja dijele iste strahove, želje, nastojanja i strepnje, te da, ukoliko želimo dobro planeti, moramo da budemo solidarni s cjelovitošću čovječanstva.



Više info na:

<http://tpo.ba/b/novosti/200913%207TotEmil.html>

<https://thinkerica.ba/vii-emil-tot-trening/>

1.8. ZAVRŠNI EMIL TRENING I CERTIFICIRANJE NASTAVNOG KADRA

Edukacija nastavnog kadra za EMIL (Ethos of Multireligious and Intercultural Learning) program je, nakon godinu i dva mjeseca, uspješno okončana 31.10.2020. Cilj je bio ovoga programa pripremiti nastavnike i nastavnice za rad u školskom ozračju solidarnosti, otvorenosti, tolerancije i etičnosti. 13 nastavnika i nastavnica je uspješno završilo ovaj program te su postali certificirani treneri za jačanje interkulturalnih i međureligijskih kompetencija. Iako je bilo kontroverznih tema, tema s kojima se trebalo boriti kao s predrasudama, uz pomoć Bennetovog kontinuuma, ponosni smo da je na kraju ovih 13 nastavnika uspješno okončalo edukaciju: Amer Sofradžija (Sarajevo), Elmana Cerić (Sarajevo), Emilija Pavićević (Sarajevo), Adem Olovčić (Sarajevo), Dragana Kartal (Sarajevo), Mehmed Delić (Jablanica), Sevla Krivić (Konjic), Ahmed Omerović (Tuzla), Duška Tarade (Tuzla), Almedina Imširović (Tuzla), Amela Petričević (Tuzla), Sanita Verem (Donji Vakuf) i Haris Balić (Visoko). Nažalost, inicijalno je bilo 28 nastavnika preporučenih od Ministarstava obrazovanja HNK, KS, SBK, ZDK i TK i žao nam je da kompletna grupa nije završila edukaciju. Sljedeće godine, ova grupa od 13 trenera navedene oblasti će sprovoditi treninge u školama širom BiH te promovirati temeljne etičke vrijednosti kako među nastavnim kadrom, tako i među učenicima i učenicama.



Više info na:

<http://tpo.ba/b/novosti/201031%20ZavTotEmil.html>



PROGRAM 2. SAPERE BiH

SAPERE (Society for Advancing Philosophical Enquiry and Reflection in Education), odnosno Društvo za unapređenje filozofskog propitivanja i refleksije u obrazovanju je Institut iz Londona koji obrazuje nastavnike u Velikoj Britaniji i šitom Evrope i svijeta prema metodu Filozofije za djecu P4C. SAPERE Institut iz Lononda je licencirao 12 nastavnika u okviru TPO Fondacije za rad sa nastavnicima i djecom. Filozofija za djecu P4C je metoda propitivanja, a temelji se na: promišljanju filozofskih/velikih pitanja i koncepata; refleksiji i argumentiranju koji vode ka unapređenju vještina mišljenja, oblikovanju i mijenjanju stavova; njegovanju vještina propitivanja: kritičkog, kreativnog, kolaborativnog i brižnog/empatičnog mišljenja za što se često koristi engleska skraćenica 4C (critical, creative, collaborative, caring).

Više info: <https://thinkerica.ba/sapere-bih/>

2.1. REDOVNE AKTIVNOSTI SAPERE PROGRAMA FILOZOFIJE ZA DJECU P4C

Nakon niza realizovanih treninga s ciljem razvoja tehnika programa SAPERE P4C Filozofije za djecu, prva certificirana grupa SAPERE polaznika, nastavnika iz srednjih škola BiH, je u periodu od 22-23.01.2020. radila na simulacijama kritičkog propitivanja. Svi polaznici su pripremili po jednu sesiju sa pažljivo izabranim stimulusom koji je rezultirao plodonosno dijaloško propitivanje. Cilj simulacija kritičkog propitivanja je razvijanje i usavršavanje tehnika i metodologije rada facilitatora. Svi prisutni su kroz uloge facilitatora i učesnika doprinijeli realizaciji 11 dijaloških propitivanja. Posebno je značajno da se razgovara o usvojenim tehnikama rada facilitatora kako bi što kvalitetnije svaki polaznik usavršio sposobnosti za dobro vođenje dijaloškog kritičkog propitivanja. Iz tog razloga su svi imali zadatak pratiti i ocijeniti vođenje i izvedbu sesije facilitatora te snimiti dio propitivanja s ciljem sumiranja ocjena, komentara na urađeno i preslušavanje sesije, što je zapravo odličan uvid u analizu i obradu svake sesija.



Više info na:

<http://tpo.ba/b/novosti/200122%20Sapere.html>

2.2. SAPERE BiH TRENING - P4C NIVO 1 ZA NASTAVNIKE IZ 4 KANTONA

TPO Fondacija je u saradnji s četiri ministarstva obrazovanja KS, HNK, SBK i ZDK, realizovala prve edukacije Filozofije za djecu prema SAPERE BiH metodi za nastavnike srednjih škola ovih kantona u Sarajevu i Zenici. Prva edukacija je realizovana u Zenici u periodu od 19. do 21.8.2020 za nastavnike Zeničko-dobojskog i Srednjobosanskog kantona, dok su se edukaciji pridružili i profesori sa Filozofskog fakulteta u Banja Luci. Trenerice Sedžida Hadžić i Melika Šahinović, kao prve trenerice SAPERE BiH su uz asistenciju Mirze Džananović i Dragane Koprivica, vodile trodnevni trening za buduće trenere.



U periodu od 26-28.8.2020. u Sarajevu je održan i trening za nastavnike iz Sarajevskog i Hercegovačko-neretvanskog kantona. Trenerica Elmana Cerić i trener Sead S. Fetahagić, uz asistentice Elmu Softić-Kaunitz i Mubinu Muftić, su kroz kreativan i interaktivan rad s učesnicima radili na teorijskom i praktičnom dijelu, komparirajući metode i prisute u učenju s trenutnim metodama koje nastavnik aplicira u učionicama. Posebna se pažnja posvećivala usporedbama uloga, odgovornosti i zadataka između facilitatora u filozofskom propitivanju i nastavnika u redovnoj nastavi.

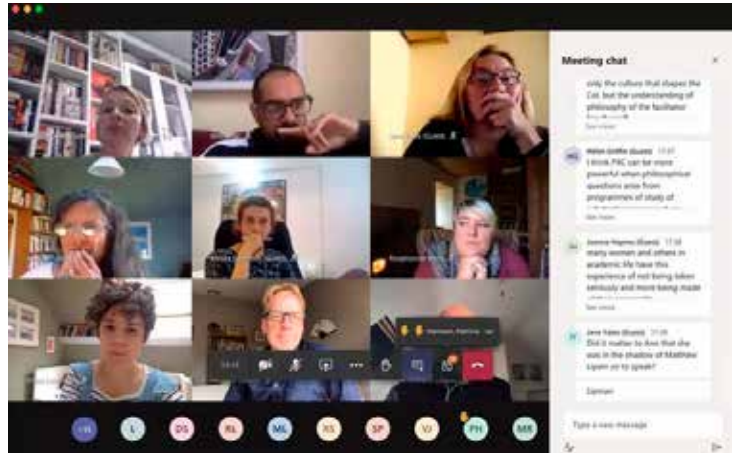
Polaznici na prvom treningu u Zenici i Sarajevu su bili nastavnici maternjih i stranih jezika, historije, filozofije, kao i pedagozi, psiholozi i socijalni radnici, a većina ih je dolazila iz gimnazija i mješovitih srednjih škola, kao i srednjih medicinskih škola i fakulteta. Učesnici iz različitih mjesta će, nakon prvog realizovanog treninga, implementirati stečene vještine tako što će realizovati filozofska propitivanja u svojim matičnim školama u Sarajevu, Konjicu, Zenici, Banja Luci, Visokom, Maglaju, Jajcu, Travniku, Novom Travniku i Vitezu sa učenicima i kolegama nastavnicima.

Više info na: <http://tpo.ba/b/novosti/200819%20SapereToTSaZe.html>



2.3. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA I SEMINAR P4C O ŽIVOTU I DJELU ANN MARGARET SHARP – WINCHESTER UNIVERZITET

Ann Margaret Sharp je jedno od najznačajnijih imena u historiji razvoja metoda i pristupa u učenju i podučavanju za poticanje kritičkog mišljenja i njihove primjene u zajednici propitivanja – P4C u Velikoj Britaniji, a kasnije i u svijetu. Na međunarodnoj konferenciji posvećenoj životu i djelu Ann Margaret Sharp (1942-2010), koja se održala putem online platforme u periodu od 25-26.9.2020, učestvovala su i predstavnice TPO Fondacije - programa SAPERE BiH: Zilka Spahić Šiljak, Melika Šahinović i Elmana Cerić.



Konferenciju je organizovao Winchester univerzitet iz Velike Britanije sa moderatorima: Patricia Hannam, Joanna Hayney, Megan Laverty i Maughn Gregory. Na konferenciji je učestvovalo preko 35 učesnika iz različitih zemalja svijeta: Tajvan, Italija, Velika Britanija, Švedska, Portugal, Južna Afrika, Španija, Sjeverna Amerika i Meksiko. Facilitatori su predstavili život i djelo Ann Margaret Sharp koji mogu biti inspiracija svima koji podučavaju, naglašavajući njen akademski doprinos ali i praktičnu primjenu znanja iz filozofije. Kreatori Filozofije za djecu – P4C su Matthew Lipman i Ann Margaret Sharp, čiji je cilj bio pedagogija za poticanje razmišljanja kod mladih. Oni su osnovali Institut za napredak u filozofiji za djecu (IAPC) na državnom univerzitetu Montclair 1970-ih. Od tada su se P4C centri razvili po cijelom svijetu. O životu i djelu, kao i privrženosti svom poslu i ljubavi prema djeci i njihovom intelektualnom, društvenom i emocionalnom razvoju govorio je dr. Maughn Rollins Gregory, profesor na Univerzitetu Montclair, gdje je 2001. godine naslijedio Matthewa Lipmana na mjestu direktora Instituta za napredak u filozofiji za djecu. Asistirala mu je dr. Megan Jane Laverty koja je članica Odbora učitelja i profesorica na Univerzitetu Columbia.

Više info na: <http://tpo.ba/b/novosti/200925%20Seminar%20AMSharp.html>

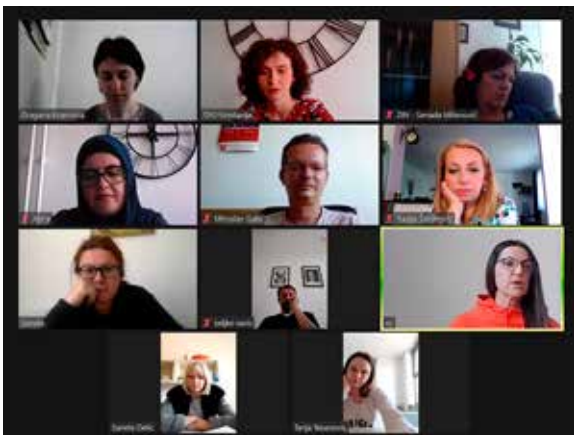


2.4. DRUGI P4C- FILOZOFIJA ZA DJECU TRENING ZA NASTAVNIKE

22. i 23. oktobra smo realizovali seminar o kritičkom mišljenju putem online platforme za nastavnike srednjih škola iz četiri kantona. Nastavnici su ujedno i polaznici prve grupe programa SAPERE BIH i budući treneri za nastavni kadar u učenju i podučavanju metoda za poticanje kritičkog mišljenja kod učenika. Projekat se realizuje sa četiri ministarstva obrazovanja KS, HNK, SBK i ZDK, kao i pedagoškim i školskim zavodima. Zbog otežanih uslova rada u grupama, naši seminari su se realizovali online, i to nije bila prepreka da sa nastavnicima razgovaramo o važnostima refleksije, samoevaluacije, vrstama mišljenja 4C, kao i prvim iskustvima u facilitaciji dijaloških propitivanja koja su nastavnici realizovali sa učenicima i kolegama nastavnicima u proteklom periodu. Novi materijali iz ove oblasti će doprinijeti većoj primjeni P4C metoda u učionicama ali i svakodnevnom okruženju nastavnika i učenika.

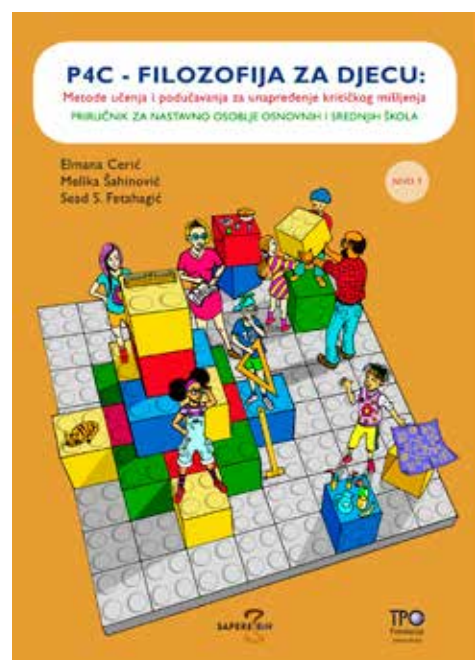
Više info na:

<https://www.facebook.com/thinkericatpo/photos/pcb.1605154789686251/1605141839687546>



2.5. PRIRUČNIK: P4C – FILOZOFIJA ZA DJECU: METODE UČENJA I PODUČAVANJA ZA UNAPREĐENJE KRITIČKOG MIŠLJENJA

Priručnik za nastavno osoblje osnovnih i srednjih škola »P4C – FILOZOFIJA ZA DJECU: Metode učenja i podučavanja za unapređenje kritičkog mišljenja« autorica Elmane Cerić i Melike Šahinović i autora Seada S. Fetahagić je proizašao iz programa SAPERE BIH koji promovira i afirmiše filozofiju za djecu kao metodu i pristup u učenju i podučavanju, s ciljem razvoja vještina mišljenja, komunikacije, kao i izgradnje samopouzdanja i unapređenja cjelokupne ličnosti. Ovaj priručnik je namijenjen nastavnicima koji rade u osnovnim i srednjim školama, kao i pedagogima i drugim školskim radnicima. On nudi jednostavne upute, pravila, prijedloge i pojašnjenja koji se mogu koristiti u pripremi i realizaciji časova s ciljem postizanja veće efikasnosti i uspjeha na intelektualnom, emocionalnom i društvenom razvoju svakog djeteta. S ciljem unapređenja obrazovnih programa u BiH, kroz integraciju metoda filozofije za djecu u promociji kritičkog mišljenja kod djece i mladih, TPO Fondacija je



dizajnirala program edukacije nastavnika i materijale na bosanskom jeziku. Ovaj priručnik će, prije svega, pomoći nastavnicima da unaprijede kapacitete i metode rada u prenošenju gradiva predviđenog NPP-om, a i da pruže podršku učenicima u razvoju kritičkog mišljenja.

P4C - FILOZOFIJA ZA DJECU:

Metode učenja i podučavanja za unapređenje kritičkog mišljenja
PRIRUČNIK ZA NASTAVNO OSOBLJE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Više info na: <http://tpo.ba/b/dokument/TPO%20Fondacija%20Prirucnik%20Filozofija%20za%20djecu%20web.pdf>

PROGRAM 3. NIRA LIDERI

3.1. OBJAVLJEN JAVNI POZIV ZA PRIJAVU NA TRENINGE LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA

Javni poziv za treninge ličnog i profesionalnog razvoja i zagovaranja je bila prilika za sve studente i studentice da steknu nova znanja i vještine, da ih primijene u praksi i da za to dobiju finansijsku podršku. Uz razvoj liderske kapacitete, trening je nudio mladima da nauče kako zagovarati za političko liderstvo mladih i žena, onda se prijavite na javni poziv.

TPO Fondacija u saradnji sa Internacionalnim Burč Univerzitetom u Sarajevu, Nastavničkim fakultetom Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Pravnim fakultetom Univerziteta u Zenici i Filozofskim fakultetom Univerziteta u Banja Luci, u okviru projekta NIRA, je raspisala poziv za učešće na treningu za sve studente/ice u Sarajevu, Banja Luci, Zenici i Mostaru »Postani politički/a lider/ica !«. Cilj treninga je bio naučiti mlade kako zagovarati promjene u lokalnoj zajednici i povećati broj mladih i žena u politici. Svi zainteresovani studenti i studentice su pohađali dvodnevni trening koji se sastojao od tema:

- Jačanje vještina i poticanje liderstva kod mladih
- Političko zagovaranje i pregovaranje za rješavanje problema i potreba mladih ljudi u lokalnoj zajednici
- Kako napraviti zagovarački plan i uspješnu strategiju
- Predstavljanje i kreiranje imidža u medijima

Nakon završenog treninga, svi učesnici/e su imali priliku da osmisle građansku inicijativu koja će pridonijeti pozitivnim promjenama u lokalnoj zajednici i uključivanju mladih i žena u politici. Deset najboljih prijedloga za inicijative će dobiti grantove kako bi iste izrealizovali u svojoj lokalnoj zajednici.

Polaznici su nakon treninga:

- Bili osposobljeni za kreiranje strategije zagovaranja i izradu zagovaračkog plana
- Usvojili potrebna znanja i vještine za realizaciju političke kampanje
- Naučili kako postati prepoznatljiv na političkoj sceni u lokalnoj zajednici
- Prepoznali izazove koji se odnose na pitanja mladih i žena u politici
- Bili dodatno senzibilizirani za poštovanje ljudskih prava i rodne ravnopravnosti
- Bili finansijski podržani da realiziraju građansku inicijativu u svojoj lokalnoj zajednici u vezi sa političkim liderstvom mladih i žena

3.2. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA SA STUDENTIMA I STUDENTICAMA IZ BANJA LUKE

Želja za promjenama da imaju bolje, otvorenije i sigurnije društvo je motivacija studenata i studentica Univerziteta u Banja Luci koji su učestvovali na treninzima ličnog i profesionalnog razvoja i zagovaranja u okviru NIRA projekta. Treninzi su održani 14. i 15. jula 2020. u Banja Luci. Predavačica iz oblasti ličnog i profesionalnog razvoja je bila Melika Šahinović, a znanje i iskustvo iz oblasti zagovaranja, lobiranja i kreiranja medijskog imidža učesnicima je prenijela Bojana Trninić.

Studenti i studentice su pored upoznavanja sa ličnim potencijalima, razumjeli i lične potrebe za interakciju sa drugim ljudima te su spoznali važnost razumijevanja i prihvatanja individualnih različitosti ljudi u okruženju. Također su uz mentorstvo osmišljavali strategije zagovaranja na teme: uključivanje mladih i žena za participaciju u politici, učenje etičkih vrijednosti, edukacija žena/samoosnaživanje i profesionalna orijentacija mladih. Učesnici ovaj trening smatraju prilikom da prevaziđu prepreke i strahove i aktiviraju se u svojim lokalnim zajednicama.

3.3. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA U SARAJEVU

Trening je održan 24. i 25. jula u Sarajevu, a učesnici su bili studenti i studentice sarajevskih univerziteta.

Kroz rad na ličnom i profesionalnom razvoju, učesnici su došli do saznanja da skoro nikada sebi ne postavljaju pitanja: Volim li ja sebe?, Cijenim li ja sebe? i Zaslužujem li biti sretan/na?, što dovodi do toga da se ograničavaju i plaše drugačijeg i novog. Zagovaranje je do ovog treninga za većinu prisutnih bila nepoznanica. Trenerica se fokusirala na pratični pristup kako bi učesnicima u što većoj mjeri približila temelje zagovaranja, identifikaciju problema, određivanje ciljne grupe, strategiju zagovaranja i načine dobijanja medijskog prostora. Treninzi su održani 14. i 15. jula 2020. u Banja Luci. Predavačica iz oblasti ličnog i profesionalnog razvoja je bila Melika Šahinović, a znanje i iskustvo iz oblasti zagovaranja, lobiranja i kreiranja medijskog imidža učesnicima je prenijela Bojana Trninić.

3.4. TRENING LIČNOG I PROFESIONALNOG RAZVOJA I ZAGOVARANJA U TUZLI

U Tuzli je 12. i 13. 8. 2020. održan dvodnevni trening ličnog i profesionalnog razvoja i zagovaranja za mlade aktiviste i političare. Učesnici su kroz svoje prisustvo i aktivnosti pokazali koliko su spremni da kroz politički aktivizam ponude svom društvu napredak i pozitivne promjene. Promjene u društvu se ne dešavaju pukom srećom, one počinju od nas. Neodgovorno crpiti društvene resurse je nepravedno, mladi ljudi moraju podizati svijest o individualnoj i kolektivnoj odgovornosti prema društvu jer je to jedini način da društvu pružimo bolju budućnost. Ovo su samo neke od poruka i





inspiracija mladih i budućih političara i političarki iz Tuzle. Trenerice Melika Šahinović i Bojana Trninić se trude da ovi mladi ljudi jačaju svoje kompetencije i vještine u ličnom i profesionalnom napredovanju, dok se posebna važnost pridaje učenju o izradi projektne aplikacije i realizacije projekata s ciljem veće involviranosti mladih i žena u politički život.

3.5. JAVNI POZIV ZA DOSTAVU PROJEKTNIH APLIKACIJA NA TEMU "ŽENE, MLADI I POLITIKA"

Javni poziv za dostavu projektnih aplikacija na temu „Žene, mladi i politika“ je objavljen u okviru predizborne kampanje za lokalne izbore 2020. godine kao i u okviru programa namijenjenog učesnicima i učesnicama edukacija koje su prošli o ličnom i profesionalnom razvoju i zagovaranju kako bi im se dala dodatna prilika da svoje stečene vještine i ideje pretoče u projekt i realizuju ga u svojoj lokalnoj zajednici. Javni poziv je bila prilika za sve građane i građanke dobi od 18 do 35 godina da svoje ideje o promociji i poticaju mladih i žena na aktivno učešće u politici u BiH pretoče u projektne aplikacije i osvoje grant za realizaciju projekta u svojoj lokalnoj zajednici. Trinaest najboljih projektnih prijedloga je dobilo grantove a maksimalni iznos jednog granta iznosi je **2.500 KM**.

3.6. ODOBRENI I REALIZOVANI PROJEKTI JAVNOG POZIVA "ŽENE, MLADI I POLITIKA"

Na osnovu desetina projektni aplikacija koje su stigle na našu adresu iz različitih krajeva BiH, odobreni su sljedeći projekti:

1. Adnan Mević, (OD)GOVORI VEĆ JEDNOM! Visoko
2. Aldin Džino, Promocija aktivnih i odgovornih politika prema mladima, Konjic
3. Bojana Tanacković, Od edukacije do realizacije, Zvornik
4. Berina Meškić, Women to Women (Kampanja WOW!), Zenica
5. Đemila Mujić, Uružene za političku participaciju žena, Novi Travnik
6. Harun Kurtović, Mladi Mostara zajedno, Mostar
7. Selma Bleković, Politička pismenost mladih i žena u Lukavcu, Lukavac
8. Olga Tmušić, POSTOJIMIJA, Bijeljina
9. Ivana Čolaković, Podrška mladim političarkama na Lokalnim izborima 2020. godine, Istočno Sarajevo
10. Enisa Klačar, Feminizam u učionici, Sarajevo
11. Samra Šakanović-Prgić, Za jednakost, Orašje
12. Selma Čatibušić, Platforma za promociju mladih na izborima, Tuzla i Bihać
13. Tarik Smajlović, Mladi za mlade, Tuzla

Odobreni projekti su realizovani u 13 lokalnih zajednica i fokus aktivnosti su bile edukacije, panel diskusije, treninzi, promotivni video materijali, korištenje društvenih mreža kao kanal promocije mladih političara, ankete, simulacije rada gradskih vijeća itd.

3.7. Medijska promocija projekata:

<https://visoko.co.ba/fondacija-muharem-berbic-odgovori-vec-jednom/>

<https://www.facebook.com/promocijamladih/photos/a.106927804523650/106926351190462/>



<https://www.facebook.com/KampanjaWoW/posts/126344015908161>

<https://sdamostar.ba/2020/am-sda-mostar-edukacija-za-mlade-kandidate/>



[https://www.facebook.com/askradio89.9fm/?_cft__\[0\]=AZVz8yyP46TYIPpZfcoeqIMSmf1XM LUlhC_63VnESfyn1QKkRD8h4mvNGea8wxqAMRNnX15S_4zqGbrKDManjPrRizRWFfs89mnao98b1-jYyFqiy4hbr1GaWWjllbxrnxNOvT9sV9F1pEq6Vj9i0PSkim3u2l97YSFV1bbIBzx-zw&_tn=UC%2CP-y-](https://www.facebook.com/askradio89.9fm/?_cft__[0]=AZVz8yyP46TYIPpZfcoeqIMSmf1XM LUlhC_63VnESfyn1QKkRD8h4mvNGea8wxqAMRNnX15S_4zqGbrKDManjPrRizRWFfs89mnao98b1-jYyFqiy4hbr1GaWWjllbxrnxNOvT9sV9F1pEq6Vj9i0PSkim3u2l97YSFV1bbIBzx-zw&_tn=UC%2CP-y-)

[https://www.facebook.com/enisa.klacar?_cft__\[0\]=AZU-IUXs0-mWajrVUB7TiOq8zuyU8o6F8RIVqrweoAN65yfMgDdW4swjnPN92d ZbyciWHOT05UZM_DIGDTIK4UKOlcyKSYF36ifzTHp209n54cuaEPqV_UAUtd_9R4LB4l3aKYIVxQYNFeQPS1BpSC1BORDtCMPX9At_MZzT8QHm8A&_tn=UC%2CP-y-R](https://www.facebook.com/enisa.klacar?_cft__[0]=AZU-IUXs0-mWajrVUB7TiOq8zuyU8o6F8RIVqrweoAN65yfMgDdW4swjnPN92d ZbyciWHOT05UZM_DIGDTIK4UKOlcyKSYF36ifzTHp209n54cuaEPqV_UAUtd_9R4LB4l3aKYIVxQYNFeQPS1BpSC1BORDtCMPX9At_MZzT8QHm8A&_tn=UC%2CP-y-R)

<https://pum.ba/?s=koliko+su+zene+zastupljene+u+politici>

<https://www.facebook.com/sdssemerberija/photos/pcb.5257080134309528/5257072684310273/>

<https://www.facebook.com/ForumMladihSdpTuzla>

http://www.radioorasje.com/u-orasju-odrzano-predavanje-na-temu-zene-i-politika/?fbclid=IwAR02lHR6A0afdjtjAY_5jLYpc5tCp_iCS03y6nwSRJq0weCgTS_zRvwJrs i https://pum.ba/koliko-su-zene-zastupljene-u-politici-koja-su-njihova-prava/?fbclid=IwAR1rq7YUd_bl9StHX-eq7b3HJP6nNdzeHXwM5Kw-rrnuyzgpFqFIKaZRhM

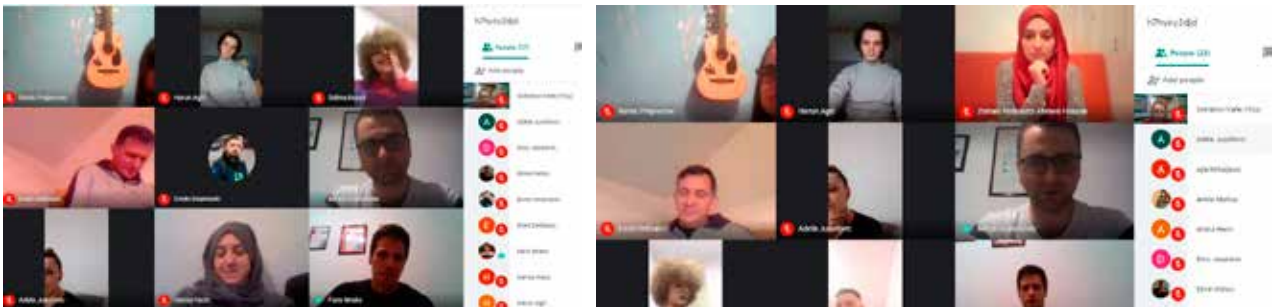


PROGRAM 4. SOKRATOVI KAFEI

TPO Fondacija je tokom 2020. godine realizovala online Sokratov kafe sa studentima Filozofskog fakulteta Univerziteta u Banja Luci, Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Studentima Pravnog fakulteta u Tuzli i studentima Internacionalnog Burč univerziteta u Sarajevu, kao i sa univerzitetskim asistentima. Realizacija prvih Sokratovih kafea je započela u maju 2020. godine s temom „Je li ženama mjesto u politici?“ Nakon realizacije prvih kafea u moderaciji TPO Fondacije, koordinatori i profesori navedenih fakulteta su preuzeli koordinaciju kafea i realizovali ih u svojim matičnim gradovima sa studentima različitih fakulteta i odsjeka. Cilj Sokratovog kafea je razmjena ideja i stavova sa studentima iz različitih gradova BiH, kako bi nadogradili svoje znanje, dijaloški propitivali temu iz različitih perspektiva, kao i mijenjali i razvijali svoja kritička mišljenja i stavove. Realizovano je 25 kafea uživo i online gdje je više od 400 studenata učestvovalo u kafeima.

4.1. Sokratovi Kafei u Zenici

Sokratove kafe u Zenici je koordinirao Mirza Džananović, docent na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Zenici, koji je bio i facilitator prvog zeničkog Sokratovog kafea. Prvi kafe od četiri realizovana je otvoren s temom „Politika i mladi - mogu li mladi promijeniti svijet“. Učesnici kafea su bili studenti Filozofskog fakulteta ali i drugih fakulteta Univerziteta u Zenici. Zainteresovanost za Sokratove kafe, iako realizovane online, je bila iznad očekivanja, što potvrđuje potrebu mladih za ovakvim susretima i razgovorima.



4.2. Sokratovi Kafei u Banja Luci

Sokratovi kafe u Banjaluci, u organizaciji TPO fondacije i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci su realizovani krajem 2020. godine. Realizovana su ukupno četiri kafea uz koordinatora i facilitatora mr. Željko Šarić, dok su učesnici bili studenti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci. Teme poput „Filozofija vs. Teorija zavjere“ su bile dovoljno interesantne da učesnici pokažu svoju zainteresovanost za sudjelovanje na kafeima i naredni put kada se budu organizovali na Univerzitetu Banja Luka.



4.3. Sokratovi kafei u Mostaru

Klubučitaoca Narodne biblioteke Mostar, a u partnerstvu sa Univerzitetom „Džemal Bijedić“ u Mostaru, održano je četiri Sokratova kafea nemijenjeni mladih ljudima, studentima različitih fakulteta. Okupljene je studente u dijalogu navigirala profesorica Merima Jašarević (UNMO) u ulozi facilitatorice i koordinatorice kafea. Različite teme su doprinijele plodonosnim diskusijama sa studentima, dok je prvi kafe otvoren s temom „Prezentacija sebe u svakodnevnom životu“.



4.4. Sokratovi Kafei u Sarajevu

U saradnji s Internacionalnim Burč univerzitetom u Sarajevu, TPO Fondacija je organizovala četiti Sokratova kafea sa studentima različitih fakulteta.

Koordinator kafea je bio Adem Olovčić. Refleksije studenata na realizovane kafe su bile pozitivne a neki od kometara su da se Sokratovi kafei trebaju kontinuirano realizovati na fakultetima jer na kreativan način okuplja mlade koji žele da uče o određenoj temi ali i da dijele svoja iskustva i promišljanja.

4.5. Sokratovi kafei u Tuzli



U saradnji s Univerzitetom Tuzla, i ove godine su realizovana četiri Sokratova kafea uz koordinaciju Tarika Smajlovića, studenta završne godine Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Centar za mlade je mjesto okupljanja mladih ljudi koji su imali priliku razgovarati o različitim temama s facilitatorima, profesorima i javnim ličnostima. Impersije sa diskusijama govore o tome da su Sokratovi kafei potreba za mlade kojima će se dati prilika da se na kreativan način unapređuju i zajedni uče.

5. DODATNE AKTIVNOSTI

5.1. MEĐUNARODNI DAN ŽENA

Povodom 8. marta, Dana žena, Internacionalni Burch univerzitet i TPO Fondacija organizovali su izložbu na temu »Vrijedimo li isto«, te panel diskusiju studenata » Da li muškarci i žene vrijede isto?« dana 10.3.2020. Inspiracija za izložbu su poruke koje se i danas upućuju ženama i sputavaju ih da ostvare svoja prava iako su zakonski ravnopravne sa muškarcima. Obzirom da su srednjoškolci i studenti ključna kategorija jer su u razvojnoj dobi kritičkog promišljanja, izložba i diskusija imala je za cilj da im predstavi činjenice koje pokazuju stvarno stanje u društvu i na tržištu rada kada govorimo o neravnopravnosti spolova.



Zaključak koji su studenti iznijeli je, a ujedno i odgovorili na pitanje „Vrijedimo li isto?“ da: „Ne treba da dijelimo prava na muška i ženska, jer sve su to ustvari ljudska prava i treba da vrijedimo isto“.



5.2. VIDEO PRIČE "DA TI KAŽEM ŠTA MI JE" U VRIJEME IZOLACIJE COVID-19

Izolacija zbog pandemije virusa korone svima se činila napadom na ličnu slobodu kretanja, lišavanjem prava na svakodnevni život i posebno zabranom viđanja i sastajanja s bliskih i dragih ljudima. Djeca i mladi koji su posebno ranjiva kategorija nisu najbolje razumjeli „nova pravila“ života, pa je trebalo posvetiti više pažnje kako bi se izbjegle najteže posljedice poput psihološke odsutnosti, anksioznost, pretjerani strah itd. TPO Fondacija je putem svojih web stranica i društvenih mreža realizovala niz aktivnosti s ciljem održavanja komunikacije s djecom i mladima i pružanja podrške da se što lakše prebrodi period izolacije. To je bio razlog da se objavi poziv djeci i mladima da u videu ispričaju kako se osjećaju, što rade u vremenima izolacije i kako se bore protiv negativnosti koja ih okružuje.

TPO edukativni centar Fondacije Thinkerica pozvao je sve učenike osnovnih i srednjih škola od 6. do 9. razreda i srednjoškolce u BiH da svoje emocije u izolaciji pretvore u priču i ispričaju je u video uratku. Video priče konkursa nazvanog „Da ti kažem šta mi je“ objavljene su na Facebook stranici Centra za obrazovanje Thinkerica, a jedan od najviše lajkova nagrađen je novčanom nagradom. Konkurs je ostao otvoren do 25. maja 2020.

Najbolji videozapisi koji su osvojili prvo mjesto iz dvije kategorije su:

Prva kategorija - učenici osnovnih škola: Elma Žuljević, šesti razred Centra za djecu i omladinu sa posebnim potrebama »Los Rosales« iz Mostara. Njezin videozapis se svidio 1,2K i 197 puta je podijeljen. Video je dostupan na Facebook nalogu Thinkerica Education Center:

<https://fb.watch/37RpBFv3AA/>



Druga kategorija - učenici srednjih škola: Amna Alić, treći razred Srednje medicinske škole iz Tuzle. Njezin video ima 549 lajkova i podijeljen je 100 puta. Video je dostupan na Facebook nalogu Thinkerica obrazovni centar: <https://fb.watch/37RMr8d6ID/>



Videozapise koje je objavila TPO Fondacija su kreirali učenici osnovnih i srednjih škola:

1. Aiša Huremović, osmi razred OŠ »Nafija Sarajlić«
2. Advan Gackić, osmi razred OŠ »Džemaludin Čaušević«
3. Amina Klisura, osmi razred OŠ »Nafija Sarajlić«
4. Anja Halilović, deveti razred Prve osnovne škole Jaklić, Bugojno
5. Dragan Boban, osmi razred Treće osnovne škole, Mostar
6. Elma Žuljević, šesti razred Centra za djecu i omladinu sa posebnim potrebama »Los Rosales«, Mostar
7. Katarina Zadro, osmi razred OŠ »Marko Marulić«, Prozor
8. Kenan Čolakhodžić, deveti razred OŠ »Bijelo Polje«, Mostar
9. Lajla Nikšić, šesti razred OŠ »Nafija Sarajlić«
10. Đani Kovačević, drugi razred gimnazije »Mushin Rizvić«, Breza
11. Maturanti Srednjoškolskog centra »Nedžad Ibrišimović«, Ilijaš
12. Nerina Begić, prvi razred Mješovite srednje građevinsko-geodetske škole, Tuzla, smjer: grafički dizajn
13. Hanan Babić, treći razred Druge gimnazije, Sarajevo
14. Azra Imamović, prvi razred Mješovite srednje škole, Živinice
15. Amel Čičkušić, treći razred Mješovite srednje škole, Živinice
16. Amna Alić, treći razred Srednje medicinske škole, Tuzla

Videozapisi su pogledani više od 7.000 puta, dok su podijeljeni više od 500 puta. Pobjednici su dobili novčane nagrade.

5.3. KAMPANJA "DA TI PRIČAM..." U VRIJEME IZOLACIJE COVID-19

Tokom perioda izolacije, TPO Fondacija se posebno oslanjala na dizajn novih materijala podijeljenih putem društvenih mreža i ciljanih grupa učenika, nastavnika i roditelja kako bismo zajedno mogli brzo i efikasno prebroditi period izolacije i ne pamtiti ga kao vrlo loše iskustvo.

Posebna ranjiva kategorija u ovom periodu su bila djeca, koja nisu mogla viđati svoje vršnjake u parkovima, ići na izlete, vrtiće, viđati svoje učitelje i učiti u školskim klupama, posjećivati muzeje ili kina, itd. TPO Fondacija je iz tog razloga pozvala svoje saradnike, poznate novinare, pisce, književnike, ljubitelje poezije, ambasadore, glumce i glumice da se pridruže kampanji »Da ti pričam«. Kampanja »Da ti pričam« je nastala iz želje da se djeca ne osjećaju usamljeno i da ne budu uskraćena slušanju dječijih priča i pjesmica koje bi vjerovatno slušali u školi ili vrtiću da nisu bili u izolaciji. Mnogi naši saradnici su se odmah odazvali pozivu i pažljivo birali slikovnice, bajke, priče, pjesme koje bi bile interesantne djeci da ih slušaju i utonu u maštu prepuštajući se da ih priče vode u nezaboravne

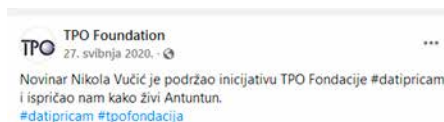


pustolovine gdje nema izolacije, straha ili tuge. Kampanja je uspela i ubrzo se proširila na druge poznate i manje poznate osobe koje su željele dati svoj doprinos u ovoj kampanji. Za manje od mjesec dana 27 video priča je objavljeno u kojima poznate ličnosti čitaju priče, bajke i pjesme za djecu.

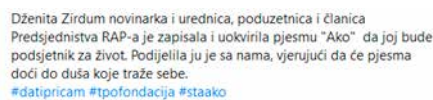


Videa su dostupna na:

<https://www.facebook.com/hashtag/datipricam>



Zilka Spahic Siljak, Amina Mašić i 38 drugih Podijeljeno 3 puta



5.4. KAMPANJA 16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO ZASNOVANOG NASILJA

U okviru 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, TPO Fondacija je objavila poziv pod nazivom „Koliko se (ne)razumijemo?“ svim zainteresovanim školama da se prijave na poziv izrade i realizacije aktivnosti u svojim školama.

TPO Fondacija je u saradnji sa osnovnim i srednjim školama realizovala niz aktivnosti povodom obilježavanja 16 dana aktivizma. Nastavnici su kampanje osmislili i kreirali sa svojim učenicima, ali i drugih kolegama nastavnicima i lokalnom zajednicom. Cilj kampanja realizovanih u školama

je podizanje svijesti kod učenika ali i nastavnika i školskog menadžmenta o prisutnosti rodno zasnovanog nasilja u školskoj zajednici, u porodici, partnerskim vezama i društvu općenito. Poruke koje su učenici slali se vezuju za aktivizam mladih podržavajući adekvatnu reakciju i djelovanje u sprječavanju svih oblika nasilja. 16 škola se odazvalo na poziv na izradu i realizaciju aktivnosti povodom 16 dana aktivizma u školama.



Aktivnosti su bile bazirane na otvorene učionice, panel diskusije, debate, likovne i druge umjetničke radove, aktivnosti pedagoga i roditelja, itd.

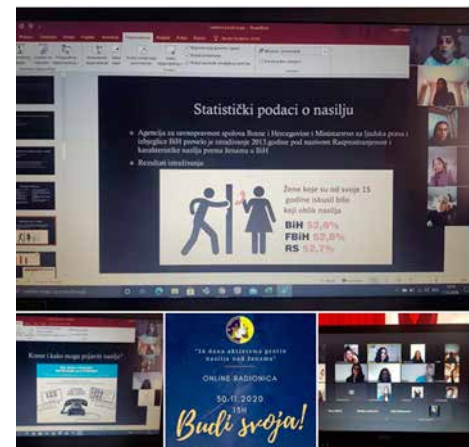
<https://www.2gimnazija.edu.ba/en/vijesti/item/613-ucenicki-radovi-u-okviru-kampanje-protiv-rodno-utemeljenog-nasilja>

PROBUDI
POKRENI
PROMIJENI

TPO
Fondacija
www.tpo.ba

16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO ZASNOVANOG NASILJA

Koliko se (ne) razumijemo?



Prednosti i nedostaci „on line” komunikacije

- Internet okruženje je mjesto gdje se mladi bolje snalaze.
- Daje ogromne prednosti i nedostatke, poput:
 - ✓ Fleksibilnosti pri učenju (učionica je tamo gdje želiš da bude i u uslovima koje ti želiš)
 - ✓ Povećava produktivnost (više prostora za samostalno kreiranje i više slobodnog vremena za korištenje prema tvojim potrebama)
 - ✓ Opuštenija atmosfera (prednost i mana)
 - ✓ Mnogim učenicima koji su imali „socijalnu anksioznost” omogućava slobodno izražavanje – nema pogleda.
 - ✓ Velike su mogućnosti zloupotreba – to je stvar ličnosti, vrijednosti koje imamo...
 - ✓ Nepotpuna poruka

